

A második öt éves terv egyik szép szegedi alkotása:

Új városrész a Tisza partján

Mint már hírül adtuk, a fővárosi napilapok és a rádió is beszámolt róla, több lakóépület építését kezdték meg Újszegeden, a ládagyár mellett. Ennek az építkezésnek nemcsak az az érdekessége, hogy az országban még teljesen új — téglablokkos — módszert alkalmaznak ott, hanem az is, hogy a Tisza-parti épületek alapozásával hozzákezdtek a második öt éves terv szegedi lakásépítési programjának megvalósításához, a program legnagyobb alkotásának, egy teljesen új városrész létesítéséhez.

Közel kétéves, sokoldalú, átgondolt városrendezői, tervezői munka előzte meg a Tisza-parti építkezések megkezdését. Néhány módosítás után elkészült az új lakónegyed részletes rendezési terve, amelyet az Építésügyi Minisztérium szakmai szempontból jóváhagyott. A szegedi párt-vezetőség irányításában egyik legutóbbi ülésén egyetértett a tervvel és javasolta, hogy azt a városi tanács vegre-hajtó bizottsága is hagyja jóvá.

Az első lépések

Maga a terv a második és harmadik öt éves tervben fokozatosan valósul meg. De már a mostani második öt éves tervben kibontakoznak annak a nagyszerű, modern újszegedi városrészenél körvonalai, amely nemcsak teljesen megváltoztatja a Tisza tölcső partjának képét, hanem ékessége lesz az egyre inkább szépülő Szegednek.

Erdemes megismerni ennek a tervnek néhány részletét. Az új lakónegyed határai északról az Újszegedi Torontól tér és Székely sor, keletről az Ogyesszal körül és az Újszegedi állomásra vivő feljáró, délről az Újszegedi vasúti töltés és nyugatról pedig a Tisza partja, illetve az árvízvédelmi töltés. Ezen a területen az elkövetkezendő öt, illetve tíz évben csupán néhány rozszabb és kisebb épületet kell lebontani, mivel a meglévő lakóházak, a Tisza-parti iskola, a mezőgazdasági kutatóintézet is beilleszthető a tervbe. A Torontól téri és Vedres utcai új szövetkezeti lakóházak elhelyezkedésükkel, külső ké-

pükkel, homlokzatukkal már szinte »jelzik«, milyenek lesznek az új, negyed házai.

800 lakás öt év alatt

Még a ládagyárt sem kell kitelepíteni helyéről a második öt éves terv folyamán. Van elég szabad terület az Újszegedi állomásig. A ládagyár áthelyezése — bár üzemgazdaságossági szempontból előnyös lenne, ha ez az üzem a falemezgyárhoz közel működne — csak akkor kerül napirendre, ha az ottani létesítmények (többek között a korongbalta is) már meghozták, visszatérítették a rájuk fordított összeget.

Több mint 800 lakás épül meg az új városrészen. Az Alsóikötő mentén (a ládagyár és a Tisza között) négy épületben mintegy 220 lakás lesz. (Három épületet a Csongrád Megyei Építőipari Vállalat már elkezdett.)

Az épületeknek második csoportja a Csanádi utca és a liget közötti részre kerül. Itt néhány régebbi épület lebontása árán a Parajdi utca és Liga utca közötti területen teljesen új utcát nyitnak. Ide 160—170 lakást építenek.

Harmadik csoportja az épületeknek a Ládagyár és az Újszegedi vasúti feljáró közötti részre helyezkedik.

Központi fűtés, modern elrendezés

Az épületek mind négyemeletesek. Homlokzatuk vidám, friss színekben pompázik majd, hogy külsőleg is érzékeltesse a városrész modernségét, újszerűségét.

Igen korszerű az egyes összkomfortos lakások belső elrendezése, felszereltsége is. A lakások mintegy 70 százalékában lesz fürdőház, csupán kisebb részében zuhanytálcá. Ugyancsak 70 százalékát látják el a lakásoknak beépített szekrényekkel. A konyhák 40 százalékát beépített konyhabútorokkal rendezik be.

Nagyon növelel az új városrész lakásainak értékét, hogy azokat központilag fűtik. Az Alsóikötő mentén levő és a ládagyár, valamint az Újszegedi feljáró

közti épületeket két, úgynevezett tömbfűtéses kazánház látja el meleggel. A Parajdi — Liga utcák közötti házakat pedig termámvíz fűti. Ennek a termálvíznek vize, melyet már fúrnak az Újszegedi ligetben.

A lakosság kényelmére

A szocialista várospolitikát, a modern városépítés elveit szerint az új lakónegyedeket fel kell szerelni üzletekkel, közszolgáltatási intézményekkel, napközikkal, iskolákkal stb. Ezek a törekvések már messzemenően érvényesülnek az új városrész létesítésénél.

A Csanádi utca jobb oldalán például egy úgynevezett szupermakettet építenek. Ez lényegében egy kisáruház, ahol mindent meg lehet vásárolni, ami a háztartáshoz szükséges. A Belkereskedelmi Minisztérium országos pályázatot hirdetett a lakótelepek üzemeltetésének megtervezésére. Ennek a most záruló pályázatnak eredményeit már hasznosítják az Újszegedi lakótelepen. A kisáruházak a legkülönbözőbb (élelmiszer, háztartási cikkek, vegyiáru, üveg-porcelánáru stb.) osztályai lesznek.

A gyermekekért

Nem messze a kisáruház-tól, a település közepén építik meg az úgynevezett szolgáltatási üzletházat. Ebben az épületben papír, írószer, játékaru szaküzleten kívül Patyolat-fiókok, háztartási gépjárató műhely, férfi-női szabóság, házkészítési iroda található majd. A Csanádi utca mentén épülő egyik új lakóház földszintjén pedig férfi-női fodrászatot létesítenek.

Gondolnak az új település gyermekeire is. Központi helyen negyven férőhelyes bölcsőde, azonosítják száz férőhelyes óvoda létesül. Az iskolások a Tisza-parti iskolában, azonosítják a Rózsa Ferenc sugárút 61—63. számú telken épülő, s a településtől mintegy ezer méterre levő új iskolába járhatnak. (Az iskola építését is ez évben megkezdik.)

Tekintettel a szövetkezeti lakások iránti nagy érdeklődésre, a városi tanácsnál úgy tervezik, hogy az új te-

lepülés lakásait a lakásszövetkezetek rendelkezésére bocsátják.

Ogyesszárról nevezzük el

E cikkben az új települést többször »városrész« néven említettük. Nos, ennek a fogalomnak teljesen megfelel majd Újszeged új lakónegyede. Ugyanis a második öt éves terv végén e területen felépült lakóházakban három ezer ember lakhat. Ha a harmadik öt éves tervben véglegesen kialakul az új negyed, akkor már hat ezer lakosra lehet számítani azon a helyen, ahol jelenleg jórészt szántóföldek, vagy más célra igénybe vett telkek vannak.

Az elmondottakból látható, hogy milyen szép, korszerű, azaz szocialista városrészt születik meg Szegednek a jelenlegi és a következő öt éves tervben. Ilyen létesítményeknek nevet is szoktak adni. Az új városrész szocialista jellegét híven kifejeznék, azonosítják Szeged lakosságának a testvéreink iránti vonalmát is tükrözni, azaz az internacjonalizmus eszméjét erősíteni, ha az új negyed szövetkezettestvérvárosokról, Ogyesszárról nevezzük el. A hős város ebben már megelőzte bennünket: egyik legfontosabb sugárútja Szeged nevével viseli. Az Újszegedi új városrész, a második öt éves terv e szép gyermeke méltó a két város kapcsolatához, lakóinak egymás iránti vonzódásához.

N. E.

Sok fontos közszükségleti cikket gyárt a Kiskundorozsmai Faipari Szövetkezet

A múlt hónapban — októberben — ünnepelte a Kiskundorozsmai Speciális Faipari Szövetkezet fennállásának 10. évfordulóját. Jenei Lajos elnök ismertette az ünnepi közgyűlésen a szövetkezet évtizedes múltját. 1952-ben mindössze 62 ezer forint értékű gépek voltak. Jelenlegi vagyonuk értéke 474 ezer forint.

A szövetkezet főterméke a már országos hírnévvel bíró »Erzsébet« hálószebaberendezés. Korábban a szövetkezetben készült garnitúráknak 20 százaléka hozta forgalomba a kereskedelemt, a többit közvetlenül megrendelik juttatták. Idén megváltozott az arány. Az évben gyártott 160 garnitúrának 80 százaléka került az ország különböző bútorgyártóihoz és csak 20 százalékát hozta közvetlenül forgalomba a szövetkezet.

A 40 tagú szövetkezet igen szép eredményekkel dicsekedhet. Idén 800 darab szülő, festett ágat, ugyancsak 800 darab előszobafalat adt a kereskedelemt. Ezenkívül egy sor értékes cikket gyártanak a nagykereskedelmi vállalatok részére. Így többek között a Vasműszaki Nagykereskedelmi Vállalat megrendelésére ez évben 100 ezer darab női vállalt készítették. A Műszaki Faértekesítő Vállalat megrendelésére pedig 80 ezer méter csapléter, több száz malteres és kétezer szilkvizet látat szállítottak.

Sok apró cikk gyártása növelte a közös vagyont. A Szegedi Papucsos Szövetke-

zet részére például 140 ezer pár fasarkot gyártottak. A hulladékot is hasznosítják. Az értéktelen fahulladékból sok százezer tüker-ágyújtást szögeznek össze és ezeket a TŰZEP hozza forgalomba.

A szövetkezet tagjai igyekeznek a lehető legjobban kihasználni gépparkjukat. Ezért a legutóbbi közgyűlésen úgy döntöttek, hogy január 1-től két műszakban dolgoznak. Jelenleg megrendeléseket keresnek. Így kerültek össze a pusztamérgesi Vegyipari Szövetkezet, A pusztamérgesiek ugyanis jövőre új cikket lepik meg a strandolokat. Izlases, fiatalú strandszandálok gyártanák majd 1962-ben. A talpakat a dorozsmai Speciális Faipari Szövetkezet szállítja majd Pusztamérgesre.

Ezzel még nem zárul le a szövetkezet gyártmányainak ciklistája. Talán legnépszerűbb és legkeresettebb gyártmányuk a festett, kombináltzobaberendezés. A lakosság közvetlenül megrendelésre készít ezeket a berendezéseket. Az igen mutatós és aránylag olcsó bútor híre messze túljutott a közép határára. Budapestre és több nagy, vidéki városba szállították már kombináltberendezést.

A szövetkezet ezenkívül a lakosság részére bútorjavítókat és átalakításokat végez. A kislakásépítkezést is segíti. Az építkezéshez szükséges faanyagot a kívánt mértékre feldarabolják, sőt, ajtókat, ablakokat is gyártanak megrendelésre.

Már az idén megalakulnak az Alsó-tiszavidéki Vízügyi Igazgatóság területén mindenütt a vízgazdálkodási társulatok

Idén ugrásszerűen fejlődött az Alsó-tiszavidéki (szegedi) Vízügyi Igazgatóság területén a vízgazdálkodás. A múlt év novemberében még azt a célt tűzték ki az igazgatóság műszaki értekezletén, hogy 1964-ig mindenütt létrehozzák a társulatokat — ezzel szemben már ez év végére befejeződik a szervező munka.

Ebben az esztendőben például a Tisza egész bal partján a tervszerű vízgazdálkodásra tértek át a termelőszövetkezetek, állami gazdaságok és más érdekeltek. Új társulatok alakultak Makón, Mezökövácsházán és még három helyen, Bács és Békés megye Szegedhez tartozó részén. Így

600 ezer kataszteri holddal gyarapodott az a terület, melyen szervezetten gondoskodnak a vízkáros elhárításáról és az öntözésről.

A régebbi és az idén alakult vízgazdálkodási társulatok 1961-ben már hatalmas összeget:

25 millió forintot költenek beruházásokra, kuttak fúrására, csatornák épí-

tésére, karbantartására, tisztítására és hasonló célokra. A jövő évi költségvetés pedig már negyvenmillió forintot tesz ki!

A szegedi vízügyi igazgatósághoz egymillió 600 ezer kataszteri hold tartozik. Ennek kétharmad részén már szépen fejlődő társulatok működnek, a térképen

csupán a szegedi járás nagy része »fehér folt« még, valamint Bács megye mellettünk fekvő kisebb területe, December végére azonban itt is megalakulnak a vízgazdálkodási társulatok. Elsőnek Mórahalm és környéke kapcsolódik be 98 ezer kataszteri holddal. E hó 8-án tartják alakuló gyűléseket Mórahalm, Ásotthalom, Pusztamérges, Domaszék, Ruzsa, Zákányszék, Ottómos, és Balotaszállás érdekeltejei Mórahalmon. Ezt követi a kiskunmajsai társulat megalakítása. Ide Kiskundorozsma, Üllés, Bordány, Zsombó, Forráskút, Szatymaz, Kistélek, Balástya és Csengele tartozik majd a szegedi járásból. E 139 ezer

holdnyi terület 61 ezer földterület termelőszövetkezetek számára már nyilatkoztak belépési szándékukról.

Lassabban haladnak az előkészületek a sándorfalvi társulat létrehozásában. Ez az említett Községen kívül Pusztaszere, Sövényházán, Balson és Dócon irányítja majd a vízgazdálkodást. A pusztaszereiek már sürgetik az alakulást, hasonló az érdeklődés a többi községben is.

Erdekes mozgalom is kezdődött az idén, mely tovább javítja a vízellátást. Egyre több községben tervezik törpevízművek, s az ehhez kapcsolódó esőhálózat építését.

Ilyen törpevízmű-társulat alakítását eddig Apátfalván, Ó- és Újfaldeákon, Magyarcsanádon és Klárafalván készítették elő. Ez nagyban segíti majd az említett helységek ivóvízellátását és háztáji kertjeinek öntözését. A terv szerint kisebb víztornyot, vagy hidroglobusz építenek, ami a megfelelő nyomást biztosítja s elegendő távolságra eljut a víz.

Ural proletárvárosa több fronton küzdött. A városhez vezetd utakon elkeseredett harcok folytak. Emegmet — mondotta Münnich Ferenc — Rajner Károlyval és a tomszki bolsevik Anszononnal Permbe irányítottak új csapatok megszervezésére. Az internacionalista harcosok pihenés nélkül a Nyevjanszki üzem irányába indultak, ahol kuláfkiféltés tört ki. Ezt a hadműveletet Lipsics vezette.

Hamar megérkezett Permből a németek, magyarok és kínaiak egész százada teljes harci készültségben. Münnich Ferenc 400 harcosra nőtt csapata belépett a második ukrán hadosztály harmadik brigádjába, később a híres 29. urali lövészhadosztályba, amelyik felszabadította Sibériát és Távok-Keletet a kolcsakis-taktól és az intervenciósktól.

A brigád, amelynek parancsnoka a forradalmi mozgalom veteránja, az internacionalista Rehhardt és komisszára Kun Béla volt, 1918. augusztus elején komoly feladatot kapott, Liszva-Kinovszki üzem területében fel kellett tartóztatni az ellenség támadását. A sűrű, sötét erdő által borított mély völgyben, Kíni állomásnál az internacionalisták vértanulani találoztak a csehszlovák légiosokkal. Nem ismervé a vidéket, csapdába kerültek. Csupán nagy nehézségek árán sikerült az internacionalistáknak kitérni. Az elesettek között volt Márki Béla — a tomszki internacionalisták egyik rettenhetetlen parancsnoka —, Münnich Ferenc hű segítője. Münnich Ferenc az erdőn keresztül törve a Liszva állomáshoz, újra összegyűjtötte maga köré a volt hadifoglyokat. Két héten keresztül vett részt a harmadik brigád vörösgárdistáival a csapat Kíni állomás bevételében és a fehérek üldözésében vasúton.

A helyzet a frontnak ezen a részén megszilárdult. Az internacionalisták sikerei tudomására jutottak a Keleti Front harmadik hadtest parancsnokának, Farzinnek.

A sikerektől egy akkor kelt parancs így emlékezik meg: a 010 számú parancs a hadműveleti egység részére 1918. augusztus 26. 12 óra 50 perc. Augusztus

24-én a harmadik brigád szemlélén személyesen meggyőződtem, hogy a brigádtörzs szeretettel és öntudattal viszonyul az adott feladathoz. Tekintet nélkül a nehéz feltételekre, amelyek a csehszlovákokkal való küzdelemben megnyilvánultak, a brigádtörzs talpra tudta állítani az egész közzetet.

Öszinte hálámát tolmácsolom a brigád parancsnokának, Rehhardtnek, Kun Béla hadikommisszárnak és Zaluckijnak, a törzsparancsnoknak, az összekötők parancsnokának, az internacionalisták csapata parancsnokának, Münnichnek és a törzs összes munkatársainak.

A brigádtörzs, tekintet nélkül a rövid időre, megszervezte a támogatást, sikeresen nyomulnak előre, fokozatosan visszazorítják az ellenséget. Remélem, hogy a brigádtörzs a jövőben is erőteljesen folytatja a további sikerek kivívását.

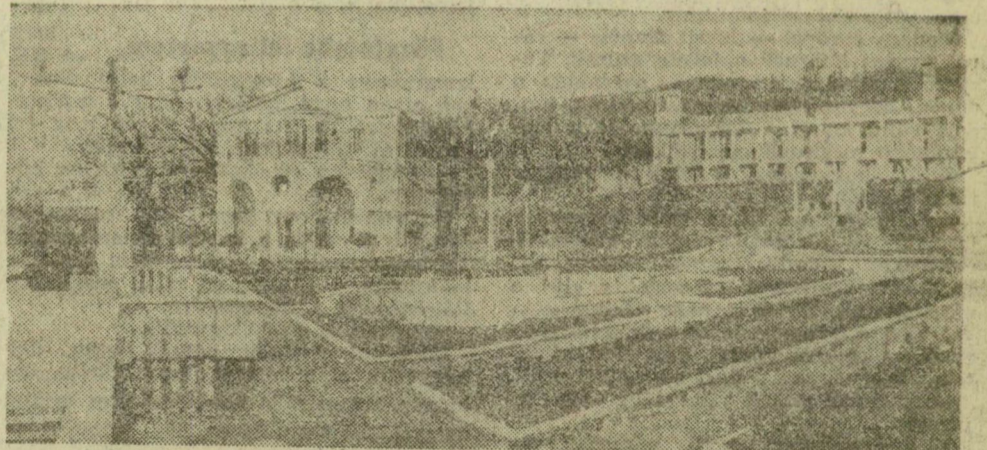
A harmadik hadsereg parancsnoka — Berzin.

1918. szeptemberében, októberében az internacionalisták Münnich Ferenc parancsnoksága alatt aktívan tevékenykedtek a támadó harmadik brigád jobb szárnyán, és részt vettek Matavejevó és Mjatkij Kin települések bevételében. A katonai és szervezőtehetsége, és a munkásoktalpy ügyéhez való hozzáállása miatt Münnich Ferencet a nyugati harcigység parancsnokává léptették elő. Parancsnoksága alatt az orosz harcosok zászlóalj egy lovasalakulat harcolt és az internacionalista zászlóalj, amelynek az állományában nemcsak magyarok, hanem kínaiak, koreaiak, tatárok és oroszok is voltak. Nemesgyzer megrémítették ezek a harcosok a fehéreket Jakaterinburj körzetében. Innen Münnich Ferenc Magyarországra küldték forradalmi munkára. A csapat parancsnokságát Lipsics Ernó vette át. A volt tomszki internacionalista csapat harcosai tovább folytatták a küzdelmet a harmadik brigád sorában, amely dicsőséges hadi utat tett meg.

(»Testvérek Fegyverben« című, Moszkvában 1960-ban megjelent brosúrából.)

Csehily Gyula,

az internacionalista csapat tagja

A szovjet dolgozók százazrei töltik szabadságidejüket az ország legszebb üdülőiben. A XXII. pártkongresszus elfogadott programban szerepel egyébként az is, hogy az üdülők, penziók, turistaházak használati díját folyamatosan csökkentik, illetve ezeket részben ingyenes használatra engedik át. A híres szovjet üdülőhelyen, Szocsiban a többi között idén fejezték be a Zárja szanatórium első részlegének építését. Felvételünkön a Zárja szanatórium festői környezetét láthatjuk.